

กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของไทยและกติกาสากล



อ สมภพ อยู่เอ

ในอดีตประเทศไทยมีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ
ปัญหาสิ่งแวดล้อม

- จนกระทั่ง ปี 2518 ได้มีการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษา
คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยทรงฉบับ
แรก (ปรับปรุงปี 2521 และ 2522)
- ปี 2535 ได้มีการออกพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติ ขึ้นบังคับใช้ จนถึงปัจจุบัน



นโยบายและแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย

รัฐธรรมนูญปี 2550 มีบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น

- หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ในส่วนที่ 10 ว่าด้วยสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน (มาตรา 57)
- สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ในส่วนที่ 12 ว่าด้วยสิทธิชุมชน (มาตรา 66 67)
- หน้าที่ของชนชาวไทย (มาตรา 73)
- แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในส่วนที่ 8 ว่าด้วย แนวนโยบายด้านที่ดินทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (มาตรา 85 , 86(3))
- หมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 290)

กฎหมายสิ่งแวดล้อมของไทย

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.
2535 ทำหน้าที่เสมือนกรอบสำหรับการจัดการควบคุมดูแลสิ่งแวดล้อม
ในภาพรวม บัญญัติไว้ทั้งสิ้น 115 มาตรา มีทั้งสิ้น 7 หมวด

นโยบายและแผนการส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

พ.ศ. 2540-2549

- นโยบายทรัพยากรธรรมชาติ
- นโยบายป้องกันและขจัดมลพิษ
- นโยบายแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปกรรม
- นโยบายสิ่งแวดล้อมชุมชน
- นโยบายการศึกษาและประชาสัมพันธ์สิ่งแวดล้อม
- นโยบายเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม

เนื้อหาที่ครอบคลุมสิ่งแวดล้อม ตาม พรบ. ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม 2535

- ส่งเสริมประชาชนและองค์กรเอกชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- จัดระบบการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม
- กำหนดอำนาจหน้าที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และราชการส่วนท้องถิ่นให้เกิดการประสานและมีหน้าที่ร่วมกัน
- กำหนดมาตรการควบคุมมลพิษด้วยการจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

- กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดมลพิษให้
เป็นไปอย่างชัดเจน
- กำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมด้านกองทุนและความช่วยเหลือต่างๆ เพื่อเป็น
การจูงใจให้มีการยอมรับที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การบังคับใช้กฎหมาย และความรับผิดชอบ

หลักสากลที่นำมาใช้การแก้ไขปัญหากรณีและผู้เสียหายไม่สามารถ
เรียกร้องให้มีการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น

1. หลัก Polluter Pays Principle (PPP)

“ผู้ใดก่อมลพิษ ผู้นั้นต้องรับผิดชอบค่าเสียหาย”

2. หลักความรับผิดชอบเด็ดขาด

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม EIA

- การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment - EIA)

หมายถึง การประเมินผลกระทบจากโครงการพัฒนาที่จะมีต่อสุขภาพหรือความสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อมทั้งทางบวกและทางลบ รวมทั้งความเสี่ยงที่จะมีผลต่อสภาพความสมบูรณ์ของระบบนิเวศและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อธรรมชาติ ซึ่งบางครั้งอาจนำไปสู่ภัยพิบัติต่อสิ่งแวดล้อมที่ร้ายแรง การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมอาจนิยามได้ว่าเป็น "กระบวนการเพื่อการบ่งชี้ ทำนาย ประเมิน และบรรเทาผลกระทบทางชีวภาพ สังคม และผลกระทบที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่มีต่อข้อเสนอการพัฒนาใด ๆ ก่อนที่จะมีการตัดสินใจให้ลงมือดำเนินการได้" วัตถุประสงค์ของการประเมินก็เพื่อให้เป็นการประกันได้ว่า ผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจได้พิจารณาอย่างรอบคอบถึงผลกระทบของโครงการพัฒนาที่จะมีต่อสิ่งแวดล้อม ก่อนทำการอนุมัติให้ดำเนินโครงการที่มีผู้ขออนุญาตดำเนินการ

องค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม

- องค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อม (ออส.)
- ISO 14000

กติกาสากลด้านสิ่งแวดล้อม

ตัวอย่าง เช่น

- อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ
- อนุสัญญา CITES
- อนุสัญญา Ramsar
- อนุสัญญา เวียนนา
- พิธีสาร มอนทรีออล
- อนุสัญญา Basel

ข้อสอบ final

ทั้งหมด 120 ข้อ เป็น choices 4 ตัวเลือก

บทที่ 5-10